

Posudek bakalářské práce Kristýny Martínkové „Život samoživitelek“

Samoživitelky jsou v České republice jednou z nejohroženějších sociálních skupin, pokud jde o chudobu, a samoživitelství je obecně velmi složitý životní úděl. Přestože se samoživitelkami tento úděl pochopitelně sdílejí i jejich děti a je jich dnes několik stovek tisíc, není samoživitelství považováno politickými elitami za sociální problém a neexistuje žádná systematická státní politika v této oblasti. Je zřejmé, že tato skutečnost velmi úzce souvisí s tím, že se jedná především o ženy, a jedná se tedy o téma navýsost genderové a aktuální, neboť souvisí se stávajícím nastavením genderového řádu. Jak Kristýna vysvětluje v úvodu práce, při výběru svého tématu vyšla z osobní zkušenosti dívky vyrůstající v rodině samoživitelky a jejím cílem bylo mimo jiné ukázat, o jak důležité téma jde, a přispět k lepšímu pochopení údělu samoživitelek. Proti těmto cílům jistě nelze nic namítat. Vhodně vybraná je i metoda polostrukturovaných rozhovorů, která komunikačním partnerkám umožňuje mluvit vlastním hlasem a má potenciál odkrýt nečekané aspekty zkoumaného problému.

Své posudky obvykle začínám procesní stránkou věci, tedy tím, jak studentka přistupovala ke svému bakalářskému projektu. V tomto ohledu musím konstatovat, že Kristýna od samého začátku pracovala velmi svědomitě a snažila se odvést tu nejlepší práci. To samozřejmě zahrnovalo načtení relativně velkého objemu literatury, ale také utřídění si znalostí z oblasti genderové teorie.

Po formální stránce je práce podle mého názoru na odpovídající úrovni a patří k těm lépe zpracovaným. Ve finálním textu jsem nezaznamenal žádné překlepy, odkazování je konzistentní a standardní, práce je vhodně strukturovaná a seznam literatury dostatečný.

Stejně lze podle mne hodnotit i teoretickou část, která pokrývá očekávanou škálu témat a je dobrým základem pro samotnou analýzu. Velmi vhodné je především zařazení diskuse rizik, kterým musí samoživitelky čelit v současné společnosti, a zasazení samoživitelství žen do kontextu jejich nerovných příležitostí na trhu práce. S odstupem sice vidím, že jsem Kristýnu neupozornil na některé problematické volby termínů (jako například „neúplná rodina“), ale to jde spíše na vrub vedoucímu práce, než studentce na bakalářské úrovni. V rámci obhajoby by však mohla zkusit odpovědět na otázku: Proč je tento pojem termín z feministického hlediska problematický?

Po standardním představení metodologických východisek přechází Kristýna k samotné analýze empirického materiálu. Ta nabízí celou řadu zajímavých vhledů a důležitých zjištění, která místy vhodně konfrontuje s literaturou, ale i s tvrzeními tzv. otcovských organizací (str. 41: K231). Některé postřehy ukazují na velkou citlivost při práci s daty, jako např. poukázání na sebeobviňování matek v případě selhávání předškolních zařízení (str. 46). Za důležité také považuji, že si všímá i zdánlivě nepodstatných aspektů samoživitelství, jako je obětování vlastního zdraví (str. 39).

Nicméně, tradičně nechávám zhodnocení analýzy na oponentovi/ce, protože mi chybí potřebná míra odstupu a kritičnosti k práci, kterou jsem vedl. Za sebe však navrhuji hodnocení výborně.

Ing. Petr Pavlík, Ph.D.
vedoucí práce

12. 7. 2013